

REPUBLIKA HRVATSKA
OSJEČKO-BARANJSKA ŽUPANIJA
SKUPŠTINA

Materijal za sjednicu

**INFORMACIJA O STANJU I
PROBLEMATICI RAZVOJA
OBRTNITVA NA PODRUČJU
OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE**

Materijal pripremili:

- *HOK Obrtnička komora
Osječko-baranjske županije*
- *HOK Obrtnička komora Osječko-
baranjske županije, udruženja obrtnika s
područja Osječko-baranjske županije*
- *Upravni odjel za gospodarstvo i
regionalni razvoj Osječko-baranjske
županije*
- *Upravni odjel za poljoprivredu i ruralni
razvoj Osječko-baranjske županije*

Osijek, lipnja 2013.

INFORMACIJA O STANJU I PROBLEMATICI RAZVOJA OBRITNIŠTVA NA PODRUČJU OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE

UVOD

Informaciju o stanju i problematici razvoja obrtništva na području Osječko-baranjske županije pripremili su Obrtnička komora Osječko-baranjske županije i udruženja obrtnika s područja Osječko-baranjske županije, Upravni odjel za gospodarstvo i regionalni razvoj Osječko-baranjske županije te Upravni odjel za poljoprivredu i ruralni razvoj Osječko-baranjske županije.

Temeljni zakon koji regulira poslovanje obrta je Zakon o obrtu ("Narodne novine" broj 77/93., 90/96., 102/98., 64/01., 71/01., 49/03. - Pročišćeni tekst, 68/07., 79/07. i 40/10. - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

Zakon o obrtu definira obrt kao trajno i samostalno obavljanje dopuštenih gospodarskih djelatnosti od strane fizičkih osoba, a u svrhu postizanja dobiti koja se ostvaruje proizvodnjom, prometom ili pružanjem usluga na tržištu. Iznimno obrt obavlja i trgovačko društvo koje obavlja jednu ili više djelatnosti ako to ne čini na industrijski način.

Obrti se dijele u tri kategorije:

- slobodni obrti za čije obavljanje se kao uvjet ne traži ispit o stručnoj osposobljenosti ili majstorski ispit,
- vezani obrti za čije se obavljanje traži ispit o stručnoj osposobljenosti, srednja stručna sprema ili majstorski ispit i
- povlašteni obrti koje obrtnik ili trgovačko društvo smije obavljati samo na temelju povlastice koju izdaje nadležno ministarstvo.

Zakon o obrtu prepoznaje tradicijske i umjetničke obrte za koje je potrebno posebno poznavanje zanatskih vještina i umijeća, te koji se obavljaju pretežno ručnim radom.

Temeljem Zakona o obrtu, na razini Republike Hrvatske osnovana je Hrvatska obrtnička komora koja predstavlja samostalno stručno-poslovnu organizaciju obrtnika osnovanu radi promicanja, usklađivanja i zastupanja zajedničkih interesa obrtnika pred državnim tijelima. Članstvo u Hrvatskoj obrtničkoj komori je obavezno.

Uz Hrvatsku obrtničku komoru na promicanju i zaštiti interesa obrtništva djeluje 20 područnih obrtničkih komora na razini županija i 116 udruženja obrtnika na razini gradova i općina. Svoj strukovni rad obrtnici organiziraju u sekcijama na razini udruženja obrtnika, te u cehovima na razini područnih obrtničkih komora i Hrvatske obrtničke komore.

Na području Osječko-baranjske županije (nastavno: Županija) djeluje Obrtnička komora Osječko-baranjske županije (nastavno: Obrtnička komora), dok na području naše Županije djeluje šest udruženja obrtnika (Udruženje obrtnika Baranje, Udruženje obrtnika Donji Miholjac, Udruženje obrtnika Đakovo, Udruženje obrtnika Našice, Udruženje obrtnika Osijek i Udruženje obrtnika Valpovo).

I. HRVATSKA OBRITNIČKA KOMORA OBRITNIČKA KOMORA OSJEČKO-BARANJSKE ŽUPANIJE

U Republici Hrvatskoj ima gotovo 84 tisuće aktivnih obrta koji predstavljaju snažnu okosnicu obrtničkih aktivnosti usvajajući postojeće, razvijajući vlastite suvremene tehnologije proizvoda i usluga i čuvajući tradicijske obrte iz kojih su se razvili današnji obrti i oni koji nas tek čekaju u budućnosti. Obrtnička udruženja nastala su s ciljem unapređivanja obrtničkih struka, a poznata su još od antičkih vremena, kada su se nazivala collegia opificum. Na važnosti najviše dobivaju u XII. i XIII. stoljeću, u vrijeme snažnoga razvitka gradova i obrtničkih djelatnosti u njima.

Obrtništvo naše Županije baštineći višestoljetnu tradiciju udruživanja promiče svoje interese preko Obrtničke komore koja je osnovana 8. prosinca 1994. godine. Obrtnička komora osnovana je radi promicanja, usklađivanja i zastupanja zajedničkih interesa obrtnika pred tijelima jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave i time promiče obrtništvo. Ona prati i analizira gospodarsku politiku i njezino djelovanje na razvoj obrtništva.

Ukupan broj aktivnih obrta (obrta u radu, koji imaju privremenu obustavu i obrta bez početka rada) u Republici Hrvatskoj na dan 31. prosinca 2012. godine je 83.714 obrta, što je manje za 2.710 obrta ili 3,13% u odnosu na 2011. godinu.

Županija zauzima sedmo mjesto u Republici Hrvatskoj prema broju aktivnih obrta, što čini 5,03% u strukturi broja obrta u Republici Hrvatskoj.

Tablica 1. Struktura aktivnih obrta po županijama u 2012. godini

Red. broj	Županija	Broj aktivnih obrta XII.2010.	Struktura (%)
1.	Zagrebačka	5.735	6,85%
2.	Krapinsko-zagorska	2.596	3,10%
3.	Sisačko-moslavačka	2.278	2,72%
4.	Karlovačka	2.081	2,49%
5.	Varaždinska	2.793	3,34%
6.	Koprivničko-križevačka	1.372	1,64%
7.	Bjelovarsko-bilogorska	1.277	1,53%
8.	Primorsko-goranska	8.319	9,94%
9.	Ličko-senjska	1.192	1,42%
10.	Virovitičko-podravska	1.338	1,60%
11.	Požeško-slavonska	986	1,18%
12.	Brodsko-posavska	2.532	3,02%
13.	Zadarska	4.703	5,62%
14.	Osječko-baranjska	4.212	5,03%
15.	Šibensko-kninska	3.085	3,69%
16.	Vukovarsko-srijemska	2.633	3,15%
17.	Splitsko-dalmatinska	10.044	12,00%
18.	Istarska	7.818	9,34%
19.	Dubrovačko-neretvanska	3.142	3,75%
20.	Međimurska	1.496	1,79%
21.	Grad Zagreb	14.082	16,82%
Ukupno		83.714	

Izvor: Obrtni registar, Ministarstvo poduzetništva i obrta, stanje na dan 31.1.2012. godine

Na dan 31. prosinca 2012. godine u Županiji je bilo 4.212 aktivnih obrta, što je u odnosu na 31. prosinca 2011. godine manje za 83 obrta ili 1,94%. Tijekom 2012. godine došlo je do stagniranja pada broja obrta kako u Županiji tako i na razini Republike Hrvatske.

Udruženja obrtnika na području Osječko-baranjske županije

Na razini gradova djeluju udruženja obrtnika čija je zadaća promicanje, usklađivanje i zastupanje zajedničkih interesa obrtnika na području jedne ili više jedinica lokalne samouprave. Udruženja obrtnika osnivaju se na teritorijalnom i strukovnom načelu i članovi su područne obrtničke komore.

U okviru Obrtničke komore djeluje 6 udruženja:

1. Udruženje obrtnika Baranje,
2. Udruženje obrtnika Donji Miholjac,
3. Udruženje obrtnika Đakovo,
4. Udruženje obrtnika Našice,
5. Udruženje obrtnika Osijek i
6. Udruženje obrtnika Valpovo.

Najveći broj obrtnika ima Udruženje obrtnika Osijek koji ima 1.733 aktivna obrta, a slijede ga Udruženje obrtnika Đakovo s 919 aktivnih obrta, Udruženje obrtnika Našice s 526 aktivnih obrta, Udruženje obrtnika Baranja s 441 aktivnim obrtom, Udruženje obrtnika Valpovo s 372 aktivna obrta i Udruženje obrtnika Donji Miholjac s 221 aktivnim obrtom.

Kretanje broja aktivnih obrta u posljednjih pet godina prikazano je u tablici 2., te indeks porasta ili pada u odnosu na 2011. godinu.

Tablica 2. Kretanje broja aktivnih obrta u razdoblju od 2008. do 2012. godine

Red. broj	Udruženja obrtnika	Godina					
		2008.	2009.	2010.	2011.	2012.	2012./2011.
1.	Udruženje obrtnika Osijek	2.039	1.838	1.774	1.749	1.733	99,1
2.	Udruženje obrtnika Đakovo	1.091	1.023	979	958	919	95,9
3.	Udruženje obrtnika Našice	588	542	536	526	526	100
4.	Udruženje obrtnika Baranja	517	461	449	457	441	96,5
5.	Udruženje obrtnika Valpovo	452	412	386	388	372	95,6
6.	Udruženje obrtnika Donji Miholjac	241	229	220	217	221	101,8
Ukupno		4.928	4.505	4.344	4.295	4212	

Izvor: Obrtni registar, Ministarstvo poduzetništva i obrta, stanje po godinama

Cehovi na području Osječko-baranjske županije

Cehovi su oblik strukovnog povezivanja na razini područne obrtničke komore radi usklađivanja i rješavanja stručnih i ostalih pitanja od zajedničkog interesa za članove ceha. Organiziraju se u područnim obrtničkim komorama tako da svaka strukovna grupa obuhvaća u pravilu jednu granu, a kada interes članova to zahtjeva, jednu skupinu ili jednu podskupinu. Vrsta i broj cehova utvrđuje se statutom područne komore, a rad ceha aktom područne obrtničke komore.

U tablici 3. prikazan je cehovski ustroj u aktivnim obrtima u Županiji prema oznaci glavne djelatnosti.

Tablica 3. Cehovski ustroj u aktivnim obrtima na području Županije u 2012. godini prema oznaci glavne djelatnosti

Red. broj	Ceh	Broj obrta prema oznaci glavne djelatnosti
1.	Proizvodno obrtništvo	474
2.	Uslužno obrtništvo	1.495
3.	Ugostiteljstvo i turizam	570
4.	Trgovina	658
5.	Prijevoz osoba i stvari	307
6.	Ribarstvo, marikultura, poljodjelstvo	421
7.	Frizeri, kozmetičari, njega tijela, fitnes	287
Ukupno		4.212

Izvor: Obrtni registar, Ministarstvo poduzetništva i obrta, stanje na dan 31.12.2012. godine

Jedan obrt može registrirati više djelatnosti pa stoga i pripadati u više cehova. U tablici 4. prikazan je broj obrta po cehovskom ustroju u aktivnim obrtima u Županiji.

Tablica 4. Cehovski ustroj u aktivnim obrtima na području Osječko-baranjske županije u 2012. godini

Red. broj	Ceh	Broj obrta prema cehovskom ustroju	Struktura (%)
1.	Proizvodno obrtništvo	894	11,68
2.	Uslužno obrtništvo	2318	29,6
3.	Ugostiteljstvo i turizam	745	10,2
4.	Trgovina	2189	28,6
5.	Prijevoz osoba i stvari	483	6,3
6.	Ribarstvo, marikultura, poljodjelstvo	706	9,1
7.	Frizeri, kozmetičari, njega tijela, fitnes	321	4,0
Ukupno		7.656	100,00

Izvor: Obrtni registar, Ministarstvo poduzetništva i obrta, stanje na dan 31.12.2012. godine

U Županiji je prema cehovskom ustroju u aktivnim obrtima najviše zastupljeno uslužno obrtništvo sa 29,6% i trgovina sa 28,6%, a slijedi ih proizvodno obrtništvo sa 11,68%, ugostiteljstvo sa 10,2%, ribarstvo, marikultura, poljodjelstvo sa 9,1%, prijevoz osoba i stvari sa 6,3%, te frizeri, kozmetičar, njega tijela i fitnes sa 4,0%.

U odnosu 2012. godine na 2011. godinu najviše su se zatvarali obrti iz ugostiteljstva i turizma.

Obrt može pripadati jednoj ili više branši te je na području Županije prijavljeno 9.364 branše u aktivnim obrtima.

Tablica 5. Branše u aktivnim obrtima na području Osječko-baranjske županije u 2012. godini

Branša	Broj obrta prema branši
Proizvodni obrti - hrana i piće	228
Proizvodni obrti - tekstil	118
Proizvodni obrti - koža i krzno	18
Proizvodni obrti - drvo	148
Proizvodni obrti - papir	46
Proizvodni obrti - plastika i guma	68
Proizvodni obrti - nemetali	81
Proizvodni obrti - metal	170
Proizvodni obrti - kemikalije	15
Proizvodni obrti - različiti gotovi proizvodi i komponente	129
Proizvodni obrti - ostalo	134
Uslužni obrti - ostalo	892
Uslužni obrti - vađenje ruda	2
Uslužni obrti - izdavaštvo	154
Uslužni obrti - tiskarske usluge	140
Uslužni obrti - iznajmljivanje	232
Uslužni obrti - autostruka	166
Uslužni obrti - popravak i održavanje objekata	359
Uslužni obrti - graditeljstvo	597
Uslužni obrti - usluge čišćenja	150
Uslužni obrti - ostale zanatske usluge	118

Ugostiteljstvo i turizam	745
Trgovina	2189
Prijevoz	483
Ribarstvo, akvakultura i poljoprivreda	667
Ribarstvo	26
Uslužni obrti - intelektualne usluge	968
Frizeri i kozmetičari	321
Ukupno	9.364

Izvor: Obrtni registar, Ministarstvo poduzetništva i obrta, stanje na dan 31.12.2012. godine

Na dan 31. prosinac 2012. godine u obrtima na području Republike Hrvatske bilo je zaposleno 168.351 osoba, od kojih 65.252 obrtnika i 103.099 zaposlenika. To je za 8.698 ili 4,2% manje zaposlenih u odnosu na 2011. godinu, a u zadnjih 5 godina broj zaposlenih se smanjio za 65.131 osobu ili 28%.

Na dan 31. prosinca 2012. godine u Županiji je bilo zaposleno 9.361 osoba, od kojih 3.323 obrtnika i 6.038 zaposlenika. Prema podacima Hrvatskog zavoda za mirovinsko osiguranje, broj osiguranika u obrtu u usporedbi s 2011. godinom manji je za 414 osoba ili 4,3%.

Broj insolventnih obrta u Županiji na dan 31. prosinca 2012. je 2.029 sa 468.523.154,00 kuna nepodmirenih obveza i 1.385 zaposlenih djelatnika. Po broju insolventnih obrta naša županija je na sedmom mjestu u Republici Hrvatskoj s udjelom od 6,3 % (ukupno u Republici Hrvatskoj je 32.697 obrta s 7.452.541.000,00 kuna nepodmirenih obveza i 21.580 zaposlenih).

Obrtnička komora donosila je svoje prijedloge i inicijative, te ih upućivala u Hrvatsku obrtničku komoru na daljnje postupanje. Dugogodišnje nastojanje Hrvatske obrtničke komore u donošenju zakona koji bi sprječavao neregistriranu djelatnost je odobren, te je dana 11. lipnja 2011. godine stupio na snagu Zakon o zabrani i sprječavanju neregistrirane djelatnosti.

Nastup obrtnika Osječko-baranjske županije na sajmovima u 2012. godini

U 2012. godini Obrtnička komora je organizirala i sufinancirala skupne izložbe obrtnika s područja Županije na 10 sajamskih priredbi po prijavama zainteresiranih obrtnika.

Cilj nastupa obrtnika na sajmovima je promovirati svoje proizvode i usluge. Obrtnička komora je za najam i opremanje prostora obrtnika na sajmovima u 2012. godini platila ukupno 194.918,92 kuna. Županija je nastup obrtnika na sajmovima u 2012. godinu sufinancirala s 25.000,00 kuna.

Tablica 6. Nastup obrtnika Osječko-baranjske županije na sajmovima u 2012. godini

Red. broj	Sajam	Termin održavanja	Broj izlagača	Prostor u m ²
1.	Viroexpo	20. - 22. 01. 2012.	14	103m ²
2.	52. MSO Zagreb	17. - 21. 04. 2012.	4	27m ²
3.	Opatija	04. - 07. 04. 2012.	3	16m ²
4.	Osijek	01. - 03. 06. 2012.	38	235m ²
5.	Gudovec	07. - 09. 09. 2012.	9	61m ²
6.	Požega	21. - 23. 09. 2012.	5	38m ²
7.	Vinkovci	14. - 16. 09. 2012.	3	16m ²
8.	Pula	04. - 07. 10. 2012.	3	24m ²
9.	Split	24. - 28. 10. 2012.	2	15m ²
10.	Križevci	09. - 11. 11. 2012.	3	33m ²

Izvor: Hrvatska obrtnička komora Osječko-baranjske županije

U 2012. godini po trinaesti put uspješno je organiziran Obrtnički sajam u Osijeku u okviru SOMIDOM Osijek od 1. do 3. lipnja 2012. godine. Na sajmu su izlagali obrtnici iz pet županija, a iz naše Županije izlagalo je 38 obrtnika.

Obrazovanje i osposobljavanje kadrova za potrebe obrtništva

Hrvatska obrtnička komora temeljem Zakona o obrtu ima ovlasti u područjima obrazovanja za obrtnička zanimanja, te preko područnih obrtničkih komora ima nadležnost donošenja plana upisa učenika u obrtnička zanimanja, kao i provođenje licenciranja radionica, naukovanja, kontrolnih i pomoćničkih ispita. Pri Obrtničkoj komori održavaju se ispiti o stručnoj osposobljenosti i majstorski ispiti koji su uvjet za otvaranje vezanih obrta.

Licencirane obrtničke radionice i slobodna naučnička mjesta temeljne su pretpostavke za provođenje naukovanja učenika, te donošenja Plana upisa učenika u obrtnička zanimanja prema jedinstvenom modelu obrazovanja.

Kako nije bilo moguće osigurati sva naučnička mjesta u licenciranim radionicama, za neka zanimanja Obrtnička komora je dala suglasnost školama za upis učenika koji idu u školsku radionicu. U suradnji sa školama koje obrazuju obrtnička zanimanja u Županiji, Uredom državne uprave u Osječko-baranjskoj županiji, te Upravnim odjelom za društvene djelatnosti Županije, usuglašen je Plan upisa učenika školske 2012./13. godine, te je prosljeđen u Hrvatsku obrtničku komoru.

U 12 škola s područja naše Županije u školsku 2012./2013. godinu upisano je u prvi razred 759 učenika u 28 obrtničkih zanimanja koji će se obrazovati prema jedinstvenom modelu obrazovanja. Od planiranih 865 upisano je 87% učenika (tj. 759 učenika).

Obrtnička komora ovjerila je sve ugovore o naukovanju, te ih evidentirala u Matičnu knjigu i prosljedila školama.

Tablica 7. Realizacija plana upisa u programe obrtničkih zanimanja

Red. broj	Škola	Jedinstveni model obrazovanja 2012./2013. školska godina	
		Planirano	Upisano
1.	Srednja strukovna škola Antuna Horvata Đakovo	168	167
2.	Prva srednja škola Beli Manastir	24	13
3.	Druga srednja škola Beli Manastir	28	20
4.	Srednja škola I. Kršnjavoga Našice	84	114
5.	Srednja škola J. Kozarca Đurđenovac	48	10
6.	Srednja škola Donji Miholjac	28	30
7.	Srednja škola Valpovo	48	44
8.	Obrtnička škola Osijek	112	91
9.	Strojarska tehnička škola Osijek	84	78
10.	Ugostiteljsko - turistička škola Osijek	169	155
11.	Graditeljsko geodetska škola Osijek	48	37
12.	Poljoprivredna i veterinarska škola Osijek	24	0
Ukupno		865	759

Izvor: Hrvatska obrtnička komora Obrtnička komora Osječko-baranjske županije

U 70 osnovnih škola u Županiji u proljeće 2012. godine dostavljeno je ukupno 1.200 primjeraka promidžbenih materijala, u svrhu promicanja obrtničkih zanimanja u Županiji, s ciljem provedbe cjelovitog informiranja učenika o upisu u obrtnička zanimanja.

Promidžbena akcija "Želim biti majstor" održana je 4. svibnja 2012. godine u Osijeku, Našicama, Đakovu, Donjem Miholjcu, Valpovu i Belom Manastiru. Akcija je osmišljena u svrhu promidžbe upisa učenika u obrtnička zanimanja za učenike koji završavaju 7 i 8 razred osnovne škole, njihove roditelje ili staratelje kako bi što sigurnije odlučili koje obrtničko zanimanje žele upisati, odgovara li određeno zanimanje njihovim psihofizičkim sposobnostima, mogućnosti zapošljavanja, te mogućnosti napredovanja u struci. Akcija je uspješno provedena.

U suradnji s Ministarstvom poduzetništva i obrta, u 2012. godini donesena je Odluka o stipendiranju 5 učenika (prvog razreda) koji se obrazuju za deficitarna obrtnička zanimanja.

U suradnji sa školama i udruženjima obrtnika Obrtnička komora donijela je prijedlog za imenovanje članova komisija za pripremu i provođenje pomoćničkih ispita za 2012. godinu za sve škole.

Slijedom navedenog, imenovano je 88 komisija za pripremu i provođenje pomoćničkih ispita, svaka u sastavu od 3 člana i njihove zamjene. Tako je u radu komisija za pripremu i provođenje pomoćničkih ispita u 2012. godini angažirano ukupno 352 obrtnika i 176 nastavnika stručnih predmeta.

Za provođenje pomoćničkih ispita Obrtnička komora osigurala je svu propisanu pedagošku dokumentaciju, te je ista prosljeđena u 13 škola. Dani su detaljni naputci školama o načinu provođenja pomoćničkih ispita.

Po završetku pomoćničkih ispita svi podaci iz zapisnika s pomoćničkih ispita evidentirani su u matičnim knjigama, ispisano je 589 svjedodžbi, te je dokumentacija arhivirana. Sve su pomoćničke svjedodžbe, po ovjeri predsjednika Hrvatske obrtničke komore, prosljeđene školama na potpis predsjedniku ispitne komisije, kako bi ih mogli uručiti učenicima. Za istaknuti je, kako kratki rokovi propisani u procesu pripreme i provođenja pomoćničkih ispita zahtijevaju izniman angažman, ažurnost i točnost.

U tablici 8. prikazan je broj redovnih učenika s prijavljenim i položenim pomoćničkim ispitima prema školama na području Županije.

Tablica 8. Pomoćnički ispiti u 2012. godini

Red. broj	Škola	Redovni učenici 2011./2012.	
		Prijavilo ispit	Položilo ispit
1.	Srednja strukovna škola A. Horvata Đakovo	151	149
2.	Srednja škola Josipa Kozarca Đurđinovac	13	13
3.	Obrtnička škola Osijek	68	65
4.	Strojarska tehnička škola Osijek	81	55
5.	Elektrotehnička i prometna škola Osijek	23	23
6.	Srednja škola I. Kršnjavoga Našice	95	85
7.	Prva srednja škola Beli Manastir	18	18
8.	Srednja škola Donji Miholjac	22	18
9.	Graditeljsko geodetska škola Osijek	9	4
10.	Srednja škola Valpovo	20	20
11.	Druga srednja škola Beli Manastir	9	9
12.	Ugostiteljsko turistička škola Osijek	129	124
13.	Škola za tekstil dizajn i primijenjene umjetnosti Osijek	6	6
Ukupno		644	589

Izvor: Hrvatska obrtnička komora Obrtnička komora Osječko-baranjske županije

U Županiji je u 2012. godini pomoćničkom ispitu pristupilo ukupno 644 učenika iz 13 škola. Ispit je položilo 589 učenika, što je za 13 učenika više nego u 2011. godini. Uspješnost učenika na pomoćničkim ispitima u 2012. godinu iznosi 97,79%.

Obrtnička komora je isplatila naknadu svim članovima komisija (samo obrtnicima) koji su dostavili potrebne podatke, a koji su sudjelovali na pomoćničkom ispitu u iznosu 69.797,30 kn, od čega je Hrvatska obrtnička komora refundirala 48.858,11 kuna.

U tablici 9. prikazan je broj redovnih učenika s položenim pomoćničkim ispitima po godinama prema školama na području Županije.

Tablica 9. Pomoćnički ispiti po godinama

Red. b	Škola	Položeni ispiti po godinama				
		2008.	2009.	2010.	2011.	2012.
1.	Obrtnička škola Antuna Horvata Đakovo	162	164	163	109	149
2.	Prva srednja škola Beli Manastir	16	11	8	11	13
3.	Druga srednja škola Beli Manastir	72	78	72	69	65
4.	Srednja škola Isidora Kršnjavoga Našice	80	84	80	66	55
5.	Srednja škola Josipa Kozarca Đurđenovac	23	23	17	20	23
6.	Srednja škola Donji Miholjac	108	101	105	84	85
7.	Srednja škola Valpovo	34	24	18	26	18
8.	Obrtnička škola Osijek	52	31	22	32	18
9.	Strojarska tehnička škola Osijek	13	21	8	15	4
10.	Elektrotehnička i prometna škola Osijek	33	38	33	24	20
11.	Ugostiteljsko - turistička škola Osijek	22	18	17	19	9
12.	Graditeljsko geodetska škola Osijek	87	88	87	101	124
13.	Škola za tekstil, dizajn i primijenjenu umjetnosti Osijek	8	9	2	0	6
Ukupno		710	690	632	576	589

Izvor: Hrvatska obrtnička komora Obrtnička komora Osječko-baranjske županije

Ispiti o stručnoj osposobljenosti organizirani su 2012. godine u 5 ispitnih rokova. U svih 5 rokova ukupno je 86 kandidata prijavio ispit, od čega je 67 kandidata položilo ispit.

Tablica 10. Ispiti o stručnoj osposobljenosti po godinama

Red. broj	Zanimanje	Broj kandidata koji su položili ispit o stručnoj osposobljenosti				
		2008. godina	2009. godina	2010. godina	2011. godina	2012. godina
1.	Poslužitelj jela i pića	28	28	28	41	24
2.	Pripremač jednostavnih jela i slastica	8	11	15	5	13
3.	Podopolagač	5	-	-	1	1
4.	Cvjećar-aranžer	4	6	4	7	9
5.	Keramičar	5	1	-	2	4
6.	Pečenjar	-	-	1	2	2
7.	Pomoćni prodavač	-	1	-	1	-

8.	Trgovačko poslovanje	5	8	7	-	-
9.	Trgovinsko poslovanje i poznavanje robe	2	6	3	10	2
10.	Građevinski staklar	2	3	-	1	2
11.	Vulkanizer	-	-	-	1	3
12.	Pripremač bureka i pizza	3	2	1	1	1
13.	Maser	3	-	2	3	3
14.	Teracer	-	2	-	-	-
15.	Izolater	7	-	-	2	1
16.	Armirač	5	-	-	1	1
17.	Drvogalanterist	-	-	-	-	1
Ukupno		77	68	61	78	67

Izvor: Hrvatska obrtnička komora Obrtnička komora Osječko-baranjske županije

Tijekom 2012. godine na području Županije majstorski ispit položilo je 52 kandidata od ukupno prijavljenog 71 kandidata. Majstorski ispiti provedeni su 2012. godine u dva ispitna roka, zimskom roku u veljači 2012. i jesenskom roku u rujnu 2012. godine prema kalendaru Hrvatske obrtničke komore.

Tablica 11. Majstorski ispiti po godinama

Red. broj	Zanimanje	Broj kandidata koji su položili majstorski ispit				
		2008. godina	2009. godina	2010. godina	2011. godina	2012. godina
1.	Elektroinstalater	16	3	2	1	1
2.	Frizer	24	19	8	20	15
3.	Kuhar	4	8	3	3	8
4.	Automehaničar	4	8	3	5	5
5.	Autoelektričar	1	1	2	-	-
6.	Autoserviser	1	2	2	-	1
7.	Elektromehaničar	3	-	1	-	1
8.	Soboslikar-ličilac	5	6	4	1	-
9.	Dimnjačar	1	1	1	1	1
10.	Stolar	-	3	-	3	-
11.	Zidar	6	4	1	-	1
12.	Krojač ženske odjeće	2	-	1	-	-
13.	Klesar	6	-	-	4	2
14.	Mesar	-	2	4	-	-
15.	Natkonobar	2	-	5	1	2
16.	Očni optičar	5	3	1	2	2
17.	Pediker	2	3	1	-	3
18.	Plinoinstalater	3	2	1	1	3
19.	Vodoinstalater, instalater grijanja i klimatizacije	-	-	-	7	2
20.	Fotograf	-	-	-	1	-
21.	Autolakirer	-	-	-	1	-
22.	Autolimar	-	-	1	-	-
23.	Fasader	2	1	2	-	1
24.	Tesar	3	-	1	1	1
25.	Tokar	-	1	1	2	-
26.	Strojbravar	-	1	-	-	-
27.	Limar	-	1	-	-	1
28.	Krovopokrivač	-	-	1	-	-

29.	Alatničar	-	-	-	1	-
30.	Bravar	-	-	-	2	-
31.	Kozmetičar	-	-	-	1	2
Ukupno		90	69	46	58	52

Izvor: Hrvatska obrtnička komora, Obrtnička komora Osječko-baranjske županije

U odnosu na 2011. godinu broj položenih majstorskih ispita je manji za 8,97%. Svečano uručenje majstorskih diploma za 52 kandidata održano je 31. svibnja 2012. godine i 15. veljače 2013. godine u Obrtničkoj komori.

Udruženja obrtnika s područja Osječko-baranjske županije

1. Udruženje obrtnika Baranje

Udruženje obrtnika Baranje teritorijalno obuhvaća obrtnike s područja grada Belog Manastira, te općina Bilje, Darda, Kneževi Vinogradi, Čeminac, Draž, Jagodnjak, Petlovac i Popovac.

Udruženje obrtnika Baranje na dan 31. prosinca 2012. godine imalo je 458 obrta u radu razvrstanih u devet sekcija.

Tablica 12. Broj obrta u radu po gradovima/općinama u Udruženju obrtnika Baranje u 2012. godini

Red. broj	Grad/Općina	2011. godina
1.	Grad Beli Manastir	122
2.	Općina Bilje	79
3.	Općina Darda	64
4.	Općina Kneževi Vinogradi	71
5.	Općina Čeminac	20
6.	Općina Draž	70
7.	Općina Jagodnjak	9
8.	Općina Petlovac	12
9.	Općina Popovac	11
Ukupno		458

Izvor: Hrvatska obrtnička komora, Obrtnička komora Osječko-baranjske županije, Udruženje obrtnika Baranje, stanje na dan 31. prosinca 2012. godine po evidenciji udruženja

Tablica 13. Broj obrta u radu po sekcijama u Udruženju obrtnika Baranje u 2012. godini

Red. broj	Sekcija	Broj obrta u radu
1.	Proizvodna i prehrambena sekcija	16
2.	Ugostiteljska i turistička sekcija	62
3.	Trgovačka sekcija	66
4.	Prometna sekcija	36
5.	Sekcija intelektualnih usluga	50
6.	Uslužna sekcija	57
7.	Frizerska sekcija	24
8.	Građevinska sekcija	69
9.	Poljoprivreda sekcija	78
Ukupno		458

Izvor: Hrvatska obrtnička komora, Obrtnička komora Osječko-baranjske županije, Udruženje obrtnika Baranje, stanje na dan 31. prosinca 2012. godine po evidenciji udruženja

Usporedivši 2012. godine s 2011. godinu u ukupnom broju obrta došlo je do povećanja za jedan obrt. U 6 mjeseci ove godine uz trend otvaranja i zatvaranja obrta izgubljeno je 14 obrta. Tendencija opadanja broja obrta je odraz nastavka ekonomske krize kao i provođenje nove izmjene Zakona o trgovačkim društvima gdje se od listopada prošle godini mogu osnovati tzv. jednostavni d.o.o. odnosno j.d.o.o., stoga je pretpostavka da su mnogi građani umjesto otvaranja obrta donijeli odluku o pokretanju jednostavnog d.o.o., čija je prednost prvenstveno u tome što vlasnik j.d.o.o. ne odgovara svom svojom imovinom.

Udruženje obrtnika Baranje je poduzelo aktivnosti vezane za ublažavanje krize i rasterećenje dijela obveza obrtnika, a provodi se i niz radnji vezanih za reformu komorskog sustava, kroz primjedbe i prijedloge kako bi se komorski sustav učinio još efikasnijim.

Udruženje također sufinancira nastupanje svojih obrtnika na različitim sajmovima. Također, Udruženje obrtnika Baranje bilo je organizator obrtničkog sajma u Belom Manastiru, te su proveli akciju "Promocija upisa učenika u obrtnička zanimanja" u suradnji sa Prvom i Drugom srednjom školom Beli Manastir te Osnovnom školom "Dr. Franjo Tuđman", Beli Manastir. Aktivno su sudjelovali na kongresu ugostitelja i drugim sastancima na nivou HOK-e.

Udruženje obrtnika Baranje kreiralo je i aktivno održava internet stranicu www.uobaranje.hr gdje se uz savjete za sadašnje i buduće obrtnike dnevno objavljuju vijesti vezane uz obrtništvo. S obzirom da su obrazovanje i pravovremeno informiranje ključne stavke opstanka obrta, Udruženje obrtnika u narednom periodu posvetiti će se organiziranju edukacije za obrtnike te kroz informacijski sustav pružati točne i pravovremene informacije iz raznih sfera gospodarstva i zakonodavstva svome članstvu.

2. Udruženje obrtnika Đakovo

Udruženje obrtnika Đakovo teritorijalno obuhvaća obrtnike sa područja grada Đakovo, te općina Drenje, Gorjani, Levanjska Varoš, Punitovci, Satnica Đakovačka, Semeljci, Strizivojna, Trnava i Viškovci.

Udruženje obrtnika Đakovo na dan 31. prosinca 2012. godine imalo je 906 obrta u radu razvrstanih u osam sekcija.

Tablica 14. Broj obrta u radu po gradovima/općinama u Udruženju obrtnika Đakovo u 2012. godini

Red. broj	Grad/Općina	Broj obrta u radu
1.	Grad Đakovo	640
2.	Općina Drenje	37
3.	Općina Gorjani	14
4.	Općina Levanjska Varoš	3
5.	Općina Punitovci	33
6.	Općina Satnica Đakovačka	33
7.	Općina Semeljci	66
8.	Općina Strizivojna	24
9.	Općina Trnava	18
10.	Općina Viškovci	38
Ukupno		906

Izvor: Hrvatska obrtnička komora, Obrtnička komora Osječko-baranjske županije, Udruženje obrtnika Đakovo, stanje na dan 31.12.2012. godine po evidenciji udruženja

Tablica 15. Broj obrta u radu po sekcijama u Udruženju obrtnika Đakovo u 2012. godini

Red. broj	Sekcija	Broj obrta u radu
1.	Proizvodna sekcija	98
2.	Uslužna sekcija	109
3.	Ugostiteljska sekcija	135
4.	Trgovačka sekcija	141
5.	Prijevozna sekcija	63
6.	Građevinska sekcija	124
7.	Sekcija intelektualnih usluga	68
8.	Poljoprivreda sekcija	168
Ukupno		906

Izvor: Hrvatska obrtnička komora, Obrtnička komora Osječko-baranjske županije, Udruženje obrtnika Đakovo, stanje na dan 31.12.2012. godine po evidenciji udruženja

U odnosu na prošlo razdoblje, obrtništvo je u laganom opadanju jer su u 2012. godini zatvorena 44 obrta. Razlozi za zatvaranje obrtničkih radnji utjecaj su gospodarske krize, otvaranje mnogih trgovačkih centara na području koje pokriva Udruženje obrtnika Đakovo, kao i utjecaj financijske nediscipline. Tendencija zatvaranja obrta nastavljen je i u 2013. godini.

Obrtnici u svome radu nailaze na razne poteškoće koje utječu na poslovanje, prije svega to se odnosi na velike izdatke kroz poreze i doprinose (porez na tvrtku, porez na dohodak, porez na potrošnju, porez na reklame, porez na zakup javnih površina, zakup javnih površina, ljetne terase, autorske naknade, doprinos turističkoj zajednici i dr.), rad na crno, povećanje kamata na poduzetničke kredite, nedostatak školovanih kadrova, neravnopravan položaj obrtnika u odnosu na radnike u slučaju nezaposlenosti i bolovanja, nemogućnosti naplate svojih potraživanja.

Pozitivni trendovi u razvoju obrtništva nastavili bi se povoljnijim kreditiranjem i poticajnim sredstvima, te smanjenjem opterećenja obrtnika - smanjenjem stopa poreza i doprinosa, fiskalnih poreza kako na državnoj razini tako i na lokalnoj razini, suzbijanjem rada na crno, školovanje deficitarnog kadra, uvođenje financijske discipline.

3. Udruženje obrtnika Donji Miholjac

Udruženje obrtnika Donji Miholjac teritorijalno obuhvaća obrtnike s područja grada Donjeg Miholjca, te općina Podravska Moslavina, Viljevo, Magadenovac i Marijanci.

U Udruženju obrtnika Donji Miholjac na dan 31. prosinca 2012. godine registrirano je 221 obrta u radu koji su razvrstani u šest sekcija.

Tablica 16. Broj obrta u radu po gradovima/općinama u Udruženju obrtnika Donji Miholjac u 2012. godini

Red. broj	Grad/Općina	Broj obrta u radu
1.	Grad Donji Miholjac	163
2.	Općina Podravska Moslavina	6
3.	Općina Viljevo	21
4.	Općina Magadenovac	12
5.	Općina Marijanci	19
Ukupno		221

Izvor: Hrvatska obrtnička komora Obrtnička komora Osječko-baranjske županije, Udruženje obrtnika Donji Miholjac, stanje po godinama evidencije udruženja

Tablica 17. Broj obrta u radu po sekcijama u Udruženju obrtnika Donji Miholjac u 2012. godini

Red. broj	Sekcija	Broj obrta u radu
1.	Proizvodna sekcija	67
2.	Uslužna sekcija	75
3.	Ugostiteljska sekcija	34
4.	Trgovačka sekcija	24
5.	Prijevozna sekcija	14
6.	Sekcija frizera	7
Ukupno		221

Izvor: Hrvatska obrtnička komora Obrtnička komora Osječko-baranjske županije, Udruženje obrtnika Donji Miholjac, stanje po godinama evidencije udruženja

U odnosu na prošla razdoblja trend u obrtništvu bio je u laganom opadanju (2009. godine 229 obrta, 2010. godine 219 obrta, 2011. godine 217 obrta) a jedan od većih razloga tome je i utjecaj gospodarske krize, međutim u 2012. godini on je zaustavljen i u laganom je porastu.

Uz financijsku pomoć Obrtničke komore, Udruženje obrtnika Donji Miholjac organiziralo je obrtnicima sudjelovanje na obrtničkom sajmu u Osijeku. Pored navedenog Udruženje obrtnika Donji Miholjac bilo je suorganizator 6. Miholjačkog sajma - Sajam gospodarstva i poduzetništva, gdje su osigurali dolazak obrtnika i gostiju iz drugih udruženja. Organizirali su podjelu dječjih poklona i proveli akciju Promocije upisa učenika u obrtnička zanimanja u suradnji sa Srednjom školom Donji Miholjac i osnovnim školama.

Sudjelovali su na kongresu ugostitelja i seminarima frizera, susretima autoprijevoznika na nivou Hrvatske obrtničke komore, organizirali su sređivanje dokumentacije iz zaštite na radu gdje je bio veliki odaziv obrtnika, te druge aktivnosti koje su pomogle obrtnicima u redovnom poslovanju

Obrtnici u svome radu nailaze na razne poteškoće koje utječu na njihovo poslovanje, prije svega to se odnosi na velike izdatke kroz poreze i doprinose (porez na tvrtku, porez na dohodak, porez na reklame, porez na zakup javnih površina, zakup javnih površina - ljetne terase i drugo).

U narednom razdoblju nužno je pripremiti obrtnika za ulazak u Europsku Uniju, u vidu organiziranja različitih seminara i edukacija na kojima će se obrtnici upoznati s europskim standardima i normama.

4. Udruženje obrtnika Našice

Udruženje obrtnika Našice teritorijalno obuhvaća obrtnike s područja grada Našica i općina Đurđenovac, Feričanci, Koška, Podgorač i Donja Motičina, a na dan 31. prosinca 2012. godine bilo je 526 obrta u radu, razvrstanih u devet sekcija.

Tablica 18. Broj obrta u radu po gradovima/općinama u Udruženju obrtnika Našice u 2012. godini

Red. broj	Grad/Općina	Broj obrta u radu
1.	Grad Našice	331
2.	Općina Đurđenovac	74
3.	Općina Feričanci	40
4.	Općina Donja Motičina	16
5.	Općina Koška	39
6.	Općina Podgorač	26
Ukupno		526

Izvor: Hrvatska obrtnička komora Obrtnička komora Osječko-baranjske županije, Udruženje obrtnika Našice, stanje po godinama evidencije udruženja

Tablica 19. Broj obrta u radu po sekcijama u Udruženju obrtnika Našice u 2012. godini

Red. broj	Sekcija	Broj obrta u radu
1.	Proizvodna sekcija	67
2.	Građevinska sekcija	49
3.	Sekcija intelektualnih usluga	53
4.	Uslužna sekcija	83
5.	Ugostiteljska sekcija	72
6.	Trgovačka sekcija	66
7.	Prijevozna sekcija	53
8.	Poljoprivreda sekcija	52
9.	Frizerska sekcija	31
Ukupno		526

Izvor: Hrvatska obrtnička komora Obrtnička komora Osječko-baranjske županije, Udruženje obrtnika Našice, stanje po godinama evidencije udruženja

Zbog gospodarske krize broj obrtnika članova Udruženja smanjen je za 64 obrtnika ili 10,84%. Udruženje obrtnika je na početku krize, u lipnju 2008. godine imalo 590 obrtnika, a na dan 31. prosinca 2012. godine imalo je 526 obrta. Obrti su odjavljivani zbog pada platežno sposobne potražnje za njihovim proizvodima i uslugama, bržeg rasta cijena troškova u odnosu na rast cijena prihoda, dugih rokova naplate potraživanja kod obrtnika koji su svoje proizvode i usluge prodavali s odgodom naplate potraživanja, zaustavljenog gomilanja dugova na računima porezne uprave, visokih ulaganja za dostizanje propisanih zakonskih standarda, gubitka tržišne utakmice od neregistrirane konkurencije, odlaska u ilegalno obavljanje djelatnosti, visoke cijene financijskog kapitala i drugo.

Broj obrta u 2012. godini u odnosu na broj obrta u 2011. godini nije smanjen i iznosio je 526 obrta. Na dan 31. prosinca 2012. godine broj zaposlenika kod obrtnika bio je 939 zaposlenika što je za 31 zaposlenika manje u odnosu na 2010. godinu kada je bilo 970 zaposlenih osoba kod obrtnika.

Udruženje obrtnika Našice pravodobno informira i savjetuje o mogućnostima korištenja raznih poticaja, koje su putem javnih natječaja objavljivala ministarstva i Županija.

U narednom razdoblju nužno je pomoći obrtnicima da sačuvaju tržišne udjele, intelektualni kapital, i postojeće radnike s kojima bi nakon izlaska iz krize mogli započeti poslovanje i novozapošljavanje. Također, važno je povećati opću konkurentsku sposobnost obrtnika, smanjiti davanja, regulatorno opterećenje obrtnika prilikom donošenja novih propisa te omogućiti obrtniku lakšu dostupnost financijskom kapitalu.

5. Udruženje obrtnika Osijek

Udruženje obrtnika Osijek teritorijalno obuhvaća obrtnike s područja grada Osijeka i općina Antunovac, Čepin, Ernestinovo, Vladislavci, Vuka i Erdut.

U Udruženju obrtnika Osijek na dan 31. prosinca 2012. godine bilo je 1.733 obrta u radu koji su razvrstani u sedamnaest sekcija.

Tablica 20. Broj obrta u radu po gradovima/općinama u Udruženju obrtnika Osijek u 2012. godini

Red. broj	Grad/Općina	Broj obrta u radu
1.	Grad Osijek	1.498
2.	Općina Antunovac	24
3.	Općina Čepin	117
4.	Općina Ernestinovo	19
5.	Općina Vladislavci	6
6.	Općina Vuka	12
7.	Općina Erdut	57
Ukupno		1.733

Izvor: Hrvatska obrtnička komora Obrtnička komora Osječko-baranjske županije, Udruženje obrtnika Osijek, stanje na dan 31.12.2012. godine po evidenciji udruženja

Tablica 21. Broj obrta u radu po sekcijama u Udruženju obrtnika Osijek u 2012. godini

Red. broj	Sekcija	Broj obrta u radu
1.	Autostruke	52
2.	Elektro struke (elektromehaničari, elektroničari)	36
3.	Frizeri	108
4.	Građevinske djelatnosti	158
5.	Krojači, pletači i trikotažeri	48
6.	Intelektualne usluge	218
7.	Metaloprerađivači	40
8.	Drvoprerađivači	29
9.	Ugostitelji i slastičari	210
10.	Trgovci	286
11.	Uslužne djelatnosti	151
12.	Proizvodne djelatnosti	72
13.	Poljoprivredni obrti	82
14.	Prijevoznici	140
15.	Instalaterske djelatnosti	29
16.	Pekari	34
17.	Kozmetičari	40
Ukupno		1.733

Izvor: Hrvatska obrtnička komora Obrtnička komora Osječko-baranjske županije, Udruženje obrtnika Osijek, stanje na dan 31.12.2012. godine po evidenciji udruženja

U odnosu 2012. godine na 2011. godinu broj aktivnih obrta smanjen je za 31 obrt. Od 2008. godine do kraja prošle godine došlo je zatvaranja 306 obrta, ali je trend zatvaranja donekle zaustavljen. Sukladno smanjenju broja obrtničkih radnji smanjuje se i broj zaposlenika u njima i to u trendu nešto većem nego što je trend zatvaranja obrta.

U prikazu broja članstva, Udruženje obrtnika Osijek ukazuje na jednu novinu, a to je stvorena mogućnost za ulazak u poduzetnički pothvat i kroz osnivanje jednostavnog društva ograničene odgovornosti. Prve analize osnivanja ovih privrednih subjekata ukazuju da većina njih svojom djelatnošću ulazi u sferu obrtničkih zanimanja, odnosno obrtničkih djelatnosti. Dio njih na taj način izbjegava osnivačku obvezu polaganja majstorskog ispita, sukladno odredbama Zakona o obrtu.

U Udruženju obrtnika Osijek ističu da je problem svakog obrtnika u tome što u poduzetnički pothvat ulazi sam, sve probleme koji prate pokretanje samostalne privredne djelatnosti mora riješiti sam. Do 2006 godine obrt je bio vodeći nositelj u sektoru mikroekonomskih subjekata, međutim danas su ga bitno pretekli trgovačka društva (d.o.o.) i obiteljska poljoprivredna gospodarstva, a naročito otvaranje jednostavnih dioničkih društava ograničene odgovornosti.

Razlozi u zakonodavnim normama koje otežavaju poslovanje obrta kao gospodarske grane u Udruženja obrtnika Osijek svrstavaju u dvije grupe. Prvu grupu čine zakoni koji određuju opće uvjete poslovanja - Zakon o obrtu i Zakon o zabrani i sprječavanju obavljanje neregistrirane djelatnosti. Njihovom analizom može se zaključiti da zakonodavac konstantno ne prihvaća predložene izmjene zakonskih okvira kojima bi se olakšao položaj obrta. Kada se i povede rasprava o izmjenama prvenstveno Zakona o obrtu, u konačan tekst izmjena i dopuna uđe zanemariv dio izmjena ovog zakona. Od novog Zakona o obrtu hrvatski obrtnici očekuju izjednačen položaj u odnosu na druge gospodarske subjekte, posebice u pogledu odgovornosti za obveze koje nastaju u obavljanju obrta. To je bio osnovni zahtjev te ujedno i razlog za pokretanje postupka izmjene Zakona. Na žalost, prijedlog Zakona o obrtu samo djelomično rješava ovaj ključni obrtnički zahtjev.

Drugu grupu čine porezni propisi koji se često izmjenjuju i dopunjuju u pravilu novim obvezama knjigovodstvenog praćenja i evidentiranja poslovnih primjena tijekom poslovanja. Tako komplicirani načini evidencije postaju sami sebi svrha, a kada ih obrtnici nisu u stanju pratiti dolazi do prestanka bilo kakvog evidentiranja poslovnog događaja. Mjera u jednostavnijem pristupu rješavanja tog problema je nužna i neophodna.

Kada se netko odluči samostalno baviti obrtničkom aktivnošću, u toj odluci treba mu pomoći davanjem korektnih, ali i jednostavnih, razumljivih i održivih zakonodavnih regula. Na taj način pridonosi se razvoju i jačanju ove gospodarske oblasti i gospodarstva općenito.

6. Udruženje obrtnika Valpovo

Udruženje obrtnika Valpovo teritorijalno obuhvaća obrtnike s područja gradova Valpova i Belišća, te općina Bizovac i Petrijevci.

U Udruženju obrtnika Valpovo na dan 31. prosinca 2012. godine bilo je 372 obrta u radu koji su razvrstani u sedam sekcija.

Tablica 22. Broj obrta u radu po gradovima/općinama u Udruženju obrtnika Valpovo u 2012. godini

Red. broj	Grad/Općina	2012. godina
1.	Grad Valpovo	172
2.	Grad Belišće	112
3.	Općina Bizovac	35
4.	Općina Petrijevci	53
Ukupno		372

Izvor: Hrvatska obrtnička komora Obrtnička komora Osječko-baranjske županije, Udruženje obrtnika Valpovo, stanje na dan 31. prosinca 2012. godine po evidenciji udruženja

Tablica 23. Broj obrta u radu po sekcijama u Udruženju obrtnika Valpovo u 2012. godini

Red. broj	Sekcija	Broj obrta u radu
1.	Proizvodna sekcija	43
2.	Uslužna sekcija	141

3.	Ugostiteljska i turistička sekcija	74
4.	Trgovačka sekcija	57
5.	Prijevozna sekcija	19
6.	Poljoprivreda sekcija	14
7.	Frizerska sekcija	24
Ukupno		372

Izvor: Hrvatska obrtnička komora Obrtnička komora Osječko-baranjske županije, Udruženje obrtnika Valpovo, stanje na dan 31. prosinca 2012. godine po evidenciji udruženja

U odnosu 2012. godine na 2011. godinu, došlo je do zatvaranja šesnaest obrta. Problemi obrtnika koji se i dalje javljaju su u velikom opterećenju glede poreza, doprinosa i rada na crno.

Udruženje obrtnika Valpovo ističe uključivanje svih čimbenika gospodarskog razvoja radi opće koristi svih članova udruženja, te cjelokupnog hrvatskog gospodarstva.

II. PROJEKTI RAZVOJA OBRRTNIŠTVA U OSJEČKO-BARANJSKOJ ŽUPANIJI

U okviru projekata koje Županija provodi s ciljem poticanja poduzetništva, jedna od skupina korisnika su i obrti i obrtnici. Sufinanciranjem kamate za poduzetničke kredite obrtnika, Županija omogućava ishođenje financijskih sredstava po povoljnijim uvjetima, sufinanciranjem nastupa na sajmovima obrtnicima se pomaže u pronalaženju novih tržišta, a svim ostalim aktivnostima - financijskim i logističkim Županija nastoji pomoći razvoj obrtništva i opstanak obrta.

Stručnim usavršavanjem obrtnika nastoji se pružiti obrtnicima odgovor na mnogobrojna pitanja vezana uz specifičnosti obrtništva, te znanja potrebna za unapređenje i razvoj obrtničke djelatnosti. Usavršavanje obično uključuje sadržaje kao što su financijsko ekonomsko poslovanje u obrtu, osnove podučavanja naučnika u obrtničkim radionicama, informatička znanja i vještine i drugo, te posebna predavanja na temu "Provođenje Zakona o fiskalizaciji u prometu gotovinom". U provedbi i organizaciji seminara uključena je Obrtnička komora, poduzetnički centri te Županija koja sufinancira aktivnosti informiranja i edukacije obrtnika.

U suradnji Obrtničkom komorom, Županija je sudjelovala na različitim tribinama i okruglim stolovima na kojima su obrtnicima prezentirani projekti poticanja poduzetništva, kako na lokalnom, tako i na nacionalnom nivou, te im je na taj način omogućena bolja informiranost, kao i mogućnost korištenja bespovratnih sredstava i potpora. Županije je sufinancirala aktivnosti organiziranja sajмова Obrtničkoj komori.

U cilju unaprjeđenja obrtništva, Županija je iz Proračuna za 2005., 2006., 2007., 2008., 2009., 2010. i 2011. godinu isplatila sredstva u ukupnom iznosu 639.959,58 kuna, kako slijedi:

- u 2005. godini, Obrtničkoj komori Osječko-baranjske županije za troškove sudjelovanja na sajmovima isplaćeno je 50.000,00 kuna,
- u 2005. godini, Hrvatskoj akademiji znanosti i umjetnosti Zavodu za znanstveni i umjetnički rad Osijek za sufinanciranje znanstveno istraživačkog projekta – monografije "Obrt i obrtnici Osječko-baranjske županije 1872.-2002." čiji je nositelj izrade Obrtnička komora Osječko-baranjske županije isplaćeno je 60.000,00 kuna,
- u 2006. godini Obrtničkoj komori Osječko-baranjske županije za troškove sudjelovanja na sajmovima isplaćeno je 60.000,00 kuna,
- u 2007. godini Obrtničkoj komori Osječko-baranjske županije za troškove sudjelovanja na sajmovima isplaćeno je 50.000,00 kuna,
- u 2007. godini Obrtničkoj komori Osječko-baranjske županije Udruženju obrtnika Baranja za uređenje prostora i nabavku opreme za edukaciju obrtnika isplaćeno je 50.000,00,
- u 2007. godini Obrtničkoj komori Osječko-baranjske županije za sanaciju nastale štete od požara na zgradi Udruženja obrtnika Osijek isplaćeno je 200.000,00 kuna,

- u 2008. godini Obrtničkoj komori Osječko-baranjske županije za troškove sudjelovanja na sajmovima isplaćeno je 50.000,00 kuna,
- u 2009. godini Obrtničkoj komori Osječko-baranjske županije za troškove sudjelovanja na sajmovima isplaćeno je 19.959,58 kuna,
- u 2010. godini Obrtničkoj komori Osječko-baranjske županije za troškove sudjelovanja na sajmovima isplaćeno je 25.000,00 kuna,
- u 2011. godini Obrtničkoj komori Osječko-baranjske županije za troškove sudjelovanja na sajmovima isplaćeno je 25.000,00 kuna.
- u 2012. godini Obrtničkoj komori Osječko-baranjske županije za troškove sudjelovanja na sajmovima isplaćeno je 25.000,00 kuna.
- u 2012. godini Obrtničkoj komori Osječko-baranjske županije za troškove organiziranja radionica i predavanja za obrtnika isplaćeno je 20.000,00 kuna.

Stipendiranje učenika i studenata koji se obrazuju za deficitarna zanimanja

Analizirajući gospodarske i društvene prilike u Županiji, uočena je potreba za stipendiranjem određenih vrsta deficitarnih zanimanja za koja se obrazuju učenici u strukovnim školama i studenti na visokim učilištima.

Iz navedenih razloga Županija je od 2007./2008. školske/akademske godine u Proračunu osigurala sredstva za stipendiranje učenika i studenata koji se obrazuju za deficitarna zanimanja. Postupak dodjele uređen je Odlukom o stipendiranju učenika i studenata koji se obrazuju za deficitarna zanimanja ("Županijski glasnik" broj 2/09.).

Stipendiranjem učenika i studenata koji se obrazuju za deficitarna zanimanja pokušava se usmjeriti učenike i studente za zanimanja završetkom kojih će se lakše moći zaposliti i osigurati bolju egzistenciju, a istodobno zadovoljiti i potrebe tržišta rada u Županiji. Deficitarna zanimanja su zanimanja za koja nedostaju kadrovi, a tržište rada na području Županije za njima iskazuje potrebu.

Županija je u rujnu 2007. godine prvi puta raspisala natječaj za dodjelu stipendija učenicima i studentima koji se obrazuju za deficitarna zanimanja. Za 2007./2008. školsku/akademsku godinu Županija je odobrila 31 stipendiju od toga 7 stipendija za učenike i 24 stipendije za studente.

U školskoj/akademskoj godini 2008./2009. dodijeljeno je 43 stipendije od toga je 7 stipendija dodijeljeno učenicima za zanimanja: limar (pet stipendija), tesar (jedna stipendija) i zidar (jedna stipendija) i 36 stipendija dodijeljeno studentima za zanimanja magistar/specijalist struke u području: građevinarstava (sedam stipendija), informatike (trinaest stipendija), elektrotehnike (deset stipendija), strojarstva (četiri stipendije) i socijalnog rada (dvije stipendije).

U 2009./2010. školskoj/akademskoj godini dodijeljeno je 47 stipendije od toga je 12 stipendija dodijeljeno učenicima za zanimanja: limar (jedna stipendija), zidar (jedna stipendija) i monter suhe gradnje (deset stipendija) i 35 stipendija dodijeljeno studentima za zanimanja magistar/specijalist struke u području: građevinarstava (četiri stipendije), geodezije (jedna stipendija), informatike (osam stipendija), elektrotehnike (sedam stipendija), defektologije (tri stipendije), medicine (jedanaest stipendija) i farmacije (jedna stipendija).

U 2010./2011. školskoj/akademskoj godini dodijeljeno je 25 stipendija od toga je 5 stipendija dodijeljeno učenicima za zanimanja: zidar (jedna stipendija), stolar (tri stipendije), i pekar (jedna stipendija) i 20 stipendija dodijeljeno studentima za zanimanja magistar/specijalist struke u području: arhitekture (dvije stipendije), geodezije (jedna stipendija), strojarstva (jedna stipendija), socijalnog rada (jedna stipendija), defektologije (jedna stipendija), medicine (osam stipendija), stomatologije (pet stipendija) i farmacije (jedna stipendija).

Na Natječaju za dodjelu stipendija učenicima i studentima koji se obrazuju za deficitarna zanimanja za 2011./2012. školsku/akademsku godinu ukupno je pristiglo 41 prijava od toga 11 prijava za učenike i 30 prijava za studente. Ugovori o stipendiranju su potpisani s 11 učenika i 17 studenata, a u tablica 24. prikazan je broj dodijeljenih stipendija po školama.

Tablica 24. Broj dodijeljenih stipendija po školama učenika koji se obrazuju za deficitarna zanimanja za školsku godinu 2011./2012.

Red. broj	Škola	Zanimanje	Broj stipendija
1.	Strojarska tehnička škola Osijek	bravar	1
		limar	1
2.	Obrtnička škola Osijek	stolar	1
3.	Obrtnička škola Antuna Horvata Đakovo	stolar	2
		zidar	4
4.	Srednja škola Donji Miholjac, Donji Miholjac	tokar	2
Ukupno			11

Izvor: Upravni odjel za prosvjetu, kulturu, šport i tehničku kulturu Osječko-baranjske županije

Za školsku godinu 2011./2012. najveći broj stipendija dodijeljen studentima koji se obrazuju za deficitarna zanimanja je dodijeljen onim studentima koji studiraju na Sveučilištu u Zagrebu, a u tablici 25. prikazan je broj upisanih studenata po fakultetima.

Tablica 25. Broj dodijeljenih stipendija po fakultetima studenata koji se obrazuju za deficitarna zanimanja za akademsku godinu 2011./2012.

Red. broj	Fakultet	Broj stipendija
1.	Medicinski fakultet u Osijeku	8
2.	Arhitektonski fakultet u Zagrebu	4
3.	Geodetski fakultet u Zagrebu	2
4.	Farmaceutsko-biokemijski fakultet u Zagrebu	2
5.	Medicinski fakultet u Zagrebu	1
Ukupno		17

Izvor: Upravni odjel za prosvjetu, kulturu, šport i tehničku kulturu Osječko-baranjske županije

Županija je u Proračunu za 2012. godinu osigurala sredstava za dodjelu stipendija učenicima i studentima koji se obrazuju za deficitarna zanimanja. Iznos sredstava koji je namijenjen za stipendiranje učenika i studenata koji se obrazuju za deficitarna zanimanja za 2012./2013. školsku/akademsku godinu bit će raspoređen na način da se 15 stipendija dodijeli učenicima za zanimanja: zidar (tri stipendije), limar, tokar, tesar, mehaničar poljoprivredne mehanizacije, krojač (po dvije stipendije), stolar, bravar (po jednu stipendiju) i 20 stipendija dodijele studentima za zanimanja magistar/specijalist struke u području: strojarstva, socijalnog rada, defektologije, doktor stomatologije, magistar farmacije, doktor veterinarske medicine (po dvije stipendije) i doktor medicine (četiri stipendije).

Na Natječaju za dodjelu stipendija učenicima i studentima koji se obrazuju za deficitarna zanimanja za 2012./2013. školsku/akademsku godinu ukupno je pristiglo 40 prijava od toga 16 prijava za učenike i 24 prijave za studente. Ugovori o stipendiranju su potpisani s 12 učenika i 14 studenata, a u tablici je prikazan broj dodijeljenih stipendija po školama.

Tablica 26. Broj dodijeljenih stipendija po školama učenika koji se obrazuju za deficitarna zanimanja za školsku godinu 2012./2013.

Red. broj	Škola	Zanimanje	Broj stipendija
1.	Strojarska tehnička škola Osijek	limar	4
2.	Obrtnička škola Osijek	stolar	2
3.	Obrtnička škola Antuna Horvata Đakovo	mehaničar polj. meh.	1
4.	Prva srednja škola Beli Manastir	bravar	1
5.	Graditeljsko-geodetska škola Osijek	zidar	3
6.	SŠ Isidora Kršnjavoga, Našice	bravar	1
Ukupno			12

Izvor: Upravni odjel za prosvjetu, kulturu, šport i tehničku kulturu Osječko-baranjske županije

Tablica 27. Broj dodijeljenih stipendija po fakultetima studenata koji se obrazuju za deficitarna zanimanja za akademsku godinu 2012./2013.

Red. broj	Fakultet	Broj stipendija
1.	Medicinski fakultet u Osijeku	4
2.	Arhitektonski fakultet u Zagrebu	2
3.	Geodetski fakultet u Zagrebu	1
4.	Farmaceutsko-biokemijski fakultet u Zagrebu	1
5.	Edukacijsko-rehabilitacijski fakultet u Zagrebu	3
6.	Stomatološki fakultet u Zagrebu	1
7.	Fakultet strojarstva i brodogradnje u Zagrebu	1
8.	Veterinarski fakultet u Zagrebu	1
Ukupno		14

Izvor: Upravni odjel za prosvjetu, kulturu, šport i tehničku kulturu Osječko-baranjske županije

III. PROJEKTI POTICANJA RAZVOJA OBRITNIŠTVA U REPUBLICI HRVATSKOJ

Programom Vlade Republike Hrvatske za razdoblje od 2011. do 2015. godine utvrđene su smjernice kojima je cilj u kratkom roku gospodarsku politiku usmjeriti prema stvaranju povoljnijih uvjeta za rast investicija i povećanje konkurentnosti hrvatskog gospodarstva. Mjere poticanja konkurentnosti poduzetništva i obrtništva usmjerene su u tri glavna područja i to:

- gospodarski oporavak i razvoj poduzetništva,
- tehnološki razvoj i jačanje konkurentnosti i
- regionalni razvoj i korištenje fondova Europske Unije.

Ministarstvo poduzetništva i obrta kroz sustav poticaja provodi gospodarske mjere sukladno cilju gospodarske politike, a to je postupno povećanje stope rasta gospodarstva kako bi se do 2015. godine kretala na razini od oko 5%. Opći cilj Ministarstva poduzetništva i obrta u sektoru malog gospodarstva u Hrvatskoj je unaprijediti politike i mjere poticanja razvoja malog gospodarstva.

Plan poticanja poduzetništva i obrta za 2012. godinu "Poduzetnički impuls za 2012. godinu" u iznosu 376.505.960 kn proveden je uz značajno zahtjevnije uvjete i kriterije odobrenja potpora kao i kontrole namjenskog korištenja potpora sve u cilju postupne prilagodbe gospodarskih subjekata na uvjete i kriterije sudjelovanja u sredstvima EU. U odnosu na 2011. godinu broj odobrenih potpora u

2012. godini je 45% manji (2011. odobreno je 5.537 potpora), ali je prosječni iznos potpore gotovo dvostruko veći (2011. prosječni iznos potpore iznosio je 36.070 kn).

Javni pozivi provedeni su tijekom travnja i svibnja 2012. godine u tri ciklusa objava, a zaprimljeno je 11.213 prijava. U strukturi prijave najveći broj je zaprimljen za poduzetništvo žena (2.538), za jačanje konkurentnosti (1.912, od toga 1548 za nove tehnologije), za poduzetništvo mladih i početnika (1.735), obrazovanje u obrtništvu (1.921), normizacija i znakovi kvalitete (630), inovacije (355) i međunarodna konkurentnost (225), ukupno je odobreno 2.469 potpora u iznosu od 168.557.893 kuna, u ukupnom broju zaprimljenih prijava 49% nije zadovoljilo podnesenom dokumentacijom, nije bilo sukladno utvrđenim uvjetima i kriterijima projekata i/ili su prijave podnesene izvan utvrđenih rokova javnih poziva.

Mjere i aktivnosti Poduzetničkog impulsa za 2013. godinu usmjerene su stvaranju konkurentskih prednosti malog i srednjeg poduzetništva i obrta na razini lokalnih gospodarskih prostora (županije, gradovi, općine), te na povećanje sposobnosti gospodarskih subjekata za tehnološke i organizacijske inovacije (upravljanje poslovanjem, strateško poslovno odlučivanje). Stvaranje kulture inovacija, poslovne komunikacije, umrežavanje i razvoj socio-kulturnog kapitala potiče se kroz aktivnosti u četiri programske mjere kojima je cilj stvoriti prostor za razvojne prilike, potaknuti specijalizaciju znanja, utjecati na modernizaciju proizvodnih djelatnosti i uslužnog sektora koji je u razvijenim gospodarstvima u funkciji proizvodnje materijalnih dobara i u uskoj je vezi s industrijskim aktivnostima.

U tri ciklusa natječaja iz Programa poticanja poduzetništva i obrta "Poduzetnički impuls 2013." objavljeni su javni pozivi za aktivnosti kako slijedi:

Mjera A - Razvoj mikropoduzetništva i obrta - aktivnosti: A1 - Mikropoduzetništvo i obrt A2 - Poduzetništvo kreativnih industrija, A3 - Mladi i početnici u poduzetništvu, A4 - Zadružno poduzetništvo, A5 - Jačanje poslovne konkurentnosti klastera - ciljevi ovog projekta su očuvanje radnih mjesta i poticanje zapošljavanja u mikro gospodarskim subjektima, poticanje uvođenja naprednih upravljačkih modela u mikro gospodarskim subjektima, poticanje razvoja mikro gospodarskih subjekata i njihov rast u male gospodarske subjekte, povećanje stope preživljavanja novoosnovanih subjekata i osiguranje trajnosti njihovog poslovanja te poticanje kreativnih industrija, poticanje snažnijeg udruživanja i umrežavanje zadruga, povećanje konkurentnosti proizvoda i usluga zadruga, njihove prepoznatljivosti, produktivnosti, inovativnosti uz primjenu novih tehnologija i inovacija, jačanje pozicije na tržištu malih i srednjih gospodarskih subjekata umreženih u klaster, te daljnjim povezivanjem omogućivanje jačanja njihovih proizvodnih kapaciteta i širenje proizvodnog asortimana, poticanje klastera i klasterske inicijative na ulaganja u razvojno-istraživačke kapacitete u cilju razvoja i implementacije inovacija i transfera znanja.

Mjera B - Jačanje poslovne konkurentnosti poduzetnika i obrtnika - aktivnost B1 - Jačanje poslovne konkurentnosti poduzetnika i obrtnika - ciljevi ovog projekta su jačanje tehnološke baze malih i srednjih gospodarskih subjekata i njihovih kapaciteta za istraživanje i razvoj inovacija, jačanje konkurentnosti malih i srednjih gospodarskih subjekata ulaganjem u nove i modernizaciju postojećih tehnologija, pozicioniranje na tržištu radi postizanja boljih poslovnih rezultata, otvaranje novih radnih mjesta i zadržavanje postojećih.

Mjera C - Razvoj poduzetničke infrastrukture i poslovnog okruženja - aktivnosti C1 - Poduzetničke zone, C2 - Tehnološki parkovi i poduzetnički inkubatori, C3 - Razvojne agencije i poduzetnički centri - ciljevi ovog projekta su unapređenje cestovne, komunalne, energetske i telekomunikacijske infrastrukture u zoni, privlačenje investicija i stvaranje mogućnosti za otvaranje novih radnih mjesta, uređenje i opremanje prostora za prihvata malih i srednjih poduzetnika, odnosno poduzetnika početnika čija se djelatnost temelji na visokom tehnologijama i inovacijama, razvoj poduzetničkih potpornih institucija: poduzetničkih centara, regionalnih razvojnih agencija, poduzetničkih inkubatora i tehnoloških parkova, podizanje razine poduzetničkih znanja i vještina.

Mjera D - Obrazovanje za poduzetništvo i obrte te očuvanje tradicijskih i umjetničkih obrta - aktivnosti D1 - Obrazovanje za poduzetništvo, D2 - Obrazovanje za obrte, D3 - Očuvanje tradicijskih i umjetničkih obrta - cilj ovog projekta je usvajanje znanja i vještina kao ključnih kompetencija za poduzetništvo i obrt u funkciji samozapošljavanja te poticanja rasta i razvoja poduzetništva i obrta.

ZAKLJUČAK

Obrt je nakon društva s ograničenom odgovornošću najčešći ustrojbeni oblik poslovanja u Republici Hrvatskoj. Na dan 31. prosinca 2012. godine u Republici Hrvatskoj poslovalo je 83.714 obrta, što je manje za 2.710 obrta ili 3,13% u odnosu na 2011. godinu.

U Županiji na dan 31. prosinca 2012. godine bilo je registrirano 4.212 aktivnih obrta, što je u odnosu na prosinac 2011. godine manje za 83 obrta ili za 1,94%.

Po udruženjima najveći broj aktivnih obrta je na području Udruženja obrtnika Osijek 1.733, zatim Udruženje obrtnika Đakovo 919, Udruženje obrtnika Našice 526, Udruženje obrtnika Baranje 441, Udruženje obrtnika Valpovo 372, a najmanje aktivnih obrta je bilo u Udruženju obrtnika Donji Miholjac 221.

U obrtima je na dan 31. prosinca 2012. godine bilo zaposleno 9.361 osoba, što je za 414 osobe manje nego u prosincu 2011. godine.

Osnovna pretpostavka uspješnosti obrtnika široko je područje znanja koje obuhvaća poznavanje struke i tehnološkog procesa, poznavanje metoda organizacije i upravljanja poslovanjem, poznavanje pravnog okvira poslovanja i cjelokupnog poslovnog okruženja.

Jedna od osnovnih mjera koja bi dovela do razvoja obrtništva bilo bi sprječavanje financijske nediscipline i velikog kašnjenja u plaćanju, propisivanjem obveznih rokova plaćanja. Izmjena zakona vjerovnicima bi trebala dati bolju pravnu zaštitu u naplati njihovih potraživanja, sukladno usvojenim direktivama iz pravne stečevine Europske Unije.

Kako bi se potakao razvoj obrtništva novo osnovani obrti trebali bi imati olakšice kod oporezivanja dohotka za početne godine rada. Kod promjene poreznih stopa treba voditi računa o poreznim razredima, te omogućiti fleksibilnost postupanju u slučaju teškoća i eventualnih dugovanja.

Obrtnicima koji su zatvorili obrt i koji su nezaposleni trebalo bi omogućiti da imaju ista prava kao i radnici prilikom prijavljivanja na Zavodu za zapošljavanje, a isto tako trebalo bi omogućiti obrtnicima koji su zaposleni u obrtu da imaju ista prava kao i radnici prema Zakonu o radu.

Na sustav obrazovanja treba se dati poseban naglasak kroz izradu nacionalnog obrazovnog kurikulumu. Potrebno je definirati mrežu škola i obrazovnih programa. Upisna politika treba što više uključiti poduzetnike te određenim mjerama poboljšati opremljenost licenciranih radionica koje su preduvjet za izvođenje praktična nastave.

Nužno je motivirati obrtnike i poduzetnike za primanje učenika na naukovanje uvođenjem poreznih olakšica. Treba uvesti vertikalnu prohodnost u obrazovanju za obrtnička zanimanja kako bi učenicima omogućili nastavak obrazovanja i stručnog usavršavanja.